

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecător
judecători

Valentina Clevadî
Luiza Gafton, Galina Stratulat
Ion Druță, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Cojocaru Gheorghe, privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Covaliov Natalia în interesele Întreprinderii Mixte „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 27 septembrie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2015, ÎM „INCASO” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cojocaru Gheorghe, privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 4/4 din 19 iunie 2008 „Cu privire la aprobarea tarifelor pentru evacuarea deșeurilor”, la pct. 1 a fost stabilit tariful pentru o persoană de 6,40 lei pentru cei ce locuiesc în fondul locativ amenajat și 11,40 lei pentru cei ce locuiesc în casele individuale.

Mai indică ÎM „INCASO” SRL că, conform contractului nr. 2 din 21 septembrie 2012, Primăria mun. Bălți, în calitate de gestionar, a dispus și investit ÎM „Terra Salubritate” în calitate de operator, cu sarcina de a presta servicii de salubritate, ce constau în evacuarea deșeurilor menajere de pe teritoriul mun. Bălți.

Astfel, operatorul a prestat în mod continuu calitativ și cantitativ serviciile publice de evacuare a deșeurilor tuturor beneficiarilor/utilizatorilor din mun. Bălți, inclusiv și

beneficiarului-pârât, Cojocaru Gheorghe la adresa mun. Bălți, str. XXX atribuindu-i cont personal pentru serviciile de salubritate prestate.

Afirmă societatea că, operatorul lunar a expediat în adresa pârâtului avizele de plată, în care se indica tariful lunar al costului serviciilor prestate de operator și datoria acumulată pentru perioada anterioară.

Relevă că, reieșind din datele înregistrate în actul calculării serviciilor de evacuare a deșeurilor, pârâtul la rubrica „Plătit” nu a achitat pentru serviciile prestate, astfel, acumulând o datorie în mărime de 1 501,20 lei.

Invocă că, în baza contractului de cesiune a creanței din 16 august 2013, ÎM „Terra Salubritate” i-a cesionat această creanță, fapt despre care a fost înștiințat pârâtul prin notificarea din 17 octombrie 2014.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, ÎM „INCASO” SRL, prin reclamația din 18 mai 2015, expediată în adresa pârâtului, a solicitat achitarea datoriei, însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

Solicită ÎM „INCASO” SRL, încasarea de la Cojocaru Gheorghe a datoriei în sumă de 1 501,20 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 166,26 lei în baza art. art. 585 și 619 alin. (1) din Codul civil și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 800 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 27 septembrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „INCASO” SRL împotriva lui Cojocaru Gheorghe, privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Covaliov Natalia în interesele ÎM „INCASO” SRL a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de avocatul Covaliov Natalia în interesele ÎM „INCASO” SRL și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 27 septembrie 2016.

La 30 martie 2017, ÎM „INCASO” SRL, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, instanța de apel a soluționat greșit pricina, încălcând și aplicând eronat normele de drept material și procedural.

Susține recurentul că, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate, or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

În acest context, reieșind din specificul serviciilor de salubritate ce constau în evacuarea deșeurilor menajere de pe teritoriul locașității, se subliniază că, consumatorii nu pot invoca ca motiv de neachitare a acestui serviciu lipsa probelor de prestare a acestuia sau refuzul de a i se presta serviciul dat.

De asemenea a indicat recurentul că, se prezumă că persoana produce deșeuri menajere pe teritoriul localității, iar argumentul intimatului precum că, persoana care

locuiește sau este proprietar nu produce deșeuri, nu este relevant, or, noțiunea de salubritate întrunește totalitatea activităților și lucrărilor de colectare, transportare, sortare, prelucrare, tratare, valorificare, neutralizare (incinerare) și depozitare a deșeurilor menajere, precum și măturatul, spălatul și stropitul străzilor, înverzirea lor, lucrărilor de dezinfecție, deratizare și ecarisaj.

Mai indică că, afirmațiile despre serviciul neprestat sau prestat necalitativ, nu pot servi drept temei de respingere a acțiunii, în lipsa unui act confirmativ.

Suplimentar ÎM „INCASO” SRL a menționat că, în baza contului personal, ÎM „Terra Salubritate” SRL în calitate de operator, investită de Primăria mun. Bălți în baza contractului de concesiune nr. 2 din 21 septembrie 2012, a prestat în mod continuu, cantitativ și calitativ serviciile publice de evacuare a deșeurilor la adresa XXXX care aparține cu drept de proprietate/folosință beneficiarului Cojocaru Gheorghe.

Evidențiază recurentul că, intimatul pentru neachitarea facturilor de plată pentru serviciile de evacuare a deșeurilor, a acumulat o datorie în mărime de 1 501,20 lei, formată în baza tarifului aprobat prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 11/57 din 28 noiembrie 2013, pentru o persoană ce locuiește în fondul locativ amenajat – 15,75 lei/lunar și din sectorul locativ privat – 26,50 lei/lunar, fapt confirmat prin actul anexat la dosar.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că, copia deciziei recurate a fost expediată în adresa participanților la proces la 06 februarie 2017 (f.d. 126) și recepționată de către avocatul Covaliov Natalia în interesele ÎM „INCASO” SRL la 09 februarie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 127), astfel că, recursul declarat la 30 martie 2017, se consideră depus în termen.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre de admitere în parte a cererii de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 556 alin. (1) și (2) din Codul civil, o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță. Cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

Art. 557 din Codul civil prevede că, titularul unei creanțe o poate transmite, fără consimțământul debitorului, unui terț dacă aceasta nu contravine esenței obligației, înțelegerii dintre părți sau legii. Înțelegerea cu debitorul asupra inadmisibilității cesiunii produce efecte doar atunci când acesta are un interes legitim.

În acest sens, pct. 1.2 din contractul de cesiune a creanței nr. 32/8857 din 01 octombrie 2014 prevede că, cedentul va cesiona creanța în faza prejudiciară, judiciară sau de executare, iar pct. 1.4 din contractul respectiv, prevede că cedentul cesionează, iar cesionarul preia toate drepturile de creanță ale creditorului, împreună cu drepturile de garanție (f.d. 99).

Conform deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 4/4 din 19 iunie 2008 au fost aprobate tarifele pentru serviciile de salubritate prestate pe teritoriul municipiului Bălți (f.d. 12).

Totodată, Primăria mun. Bălți în calitate de gestionar a dispus și investit ÎM „Terra Salubritate” SRL, conform contractului nr. 2 din 21 septembrie 2012 (f.d. 10), în calitate de operator cu sarcina de a presta servicii de salubritate, ce constau în evacuarea deșeurilor menajere de pe teritoriul mun. Bălți, respectiv, natura obligației reiese din serviciile de gospodărie comunală prestate și anume, servicii de salubritate.

În acest sens, Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002, prevede că, serviciile publice de gospodărie comunală furnizate/prestate sunt ansamblu de activități și acțiuni de interes public, desfășurate sub autoritatea administrației publice locale la realizarea lucrărilor necesare în gospodăria comunală.

Salubritatea, înverzirea localităților este totalitatea activităților și lucrărilor de colectare, transportare, sortare, prelucrare, tratare, valorificare, neutralizare (incinerare) și depozitare a deșeurilor menajere, precum și măturatul, spălatul și stropitul străzilor, înverzirea lor, lucrărilor de dezinfectie, deratizare și ecarisaj.

Prestarea serviciilor de salubritate reprezintă în sine realizarea obligațiilor pozitive de către stat în vederea prevenirii poluării și protecției mediului înconjurător realizată prin colectarea, evacuarea, sortarea, nimicirea deșeurilor.

În acest context, instanța de recurs consideră că, în speță urmează de aplicat prin coroborare și actele normative care garantează dreptul la un mediu sănătos, întrucât înglobează în sine un interes public inerent fiecărui locuitor al societății.

Astfel, dreptul la un mediu sănătos este garantat fiecărei persoane în egală măsură, prin art. 8 din Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului, care a fost aplicat prin rigoarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele *Arrondelle împotriva Regatului Unit al Marii Britanie*, *Kyrtatos împotriva Greciei*, *Apanasewcz împotriva Poloniei*.

În acest sens, art. 8 alin. (2) din Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului statuează că, nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora. Deși, dreptul la un mediu sănătos este garantat

de către Convenția Europeană a Drepturilor Omului, acesta implică și constrângerile legitime asupra drepturilor în materie de mediu înconjurător, întrucât poate afecta drepturile și libertățile altora.

În cauza, Gopez Ostra împotriva Spaniei, CtEDO a constatat că, în cazul în care chestiunea este analizată în termenii unei obligațiuni pozitive impusă Statului - de a lua măsuri rezonabile și adecvate în vederea protejării drepturilor reclamantei garantate de paragraful 1 al articolului 6 - conform doleanței reclamantei, sau în termenii unei „ingerințe de către o autoritate publică” justificată în conformitate cu paragraful 2 al articolului 8, principiile aplicabile sînt în mare măsură similare.

În ambele contexte, trebuie să se țină cont de echilibrul echitabil care trebuie stabilit între interesele competitive a individului și cele ale comunității, în orice caz. Statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. În continuare, chiar și în relație cu obligațiunile pozitive impuse de primul paragraf al articolului 8, la stabilirea echilibrului cerut scopurile menționate în al doilea paragraf pot avea o anumită relevanță (a se vedea, în special, hotărârea din 17 octombrie 1986 în cauza Rees împotriva Regatului Unit, seria A nr. 106, p. 15, paragraful 37 și hotărârea din 21 februarie 1990 în cauza Rayner împotriva regatului Unit, seria A nr. 172, p. 18, paragraful 41).

În acest sens, Legea nr. 1515 din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător, statuează că unul din principiile de bază al protecției mediului, responsabilitatea tuturor persoanelor fizice și juridice pentru prejudiciul cauzat mediului; prevenirea, limitarea, combaterea poluării, precum recuperarea pagubei, cauzate mediului și componentilor lui din contul persoanelor fizice și juridice care au admis (chiar și inconștient sau din neglijență) dauna.

Prin urmare, Curtea conchide, că obligația de protecție a mediului este legală și individuală impusă fiecărei persoane, ca parte a unei colectivități umane.

În acest sens, art. 3 alin. (4) al Legii serviciilor publice de gospodărie comunală, prevede că, la organizarea și dezvoltarea serviciilor publice de gospodărie comunală interesul general al cetățenilor este prioritar.

În concluzie, instanța de recurs menționează că, se impune aplicarea în speță a legislației prin coroborare a obligației individului de a preveni poluarea mediului, asigurarea obligației pozitive a statului în vederea asigurării unui drept la un mediu sănătos, respectarea drepturilor consumatorului. Anume după această abordare, instanța de recurs, conchide că, obligația de a încheia un contract de prestări servicii pentru efectuarea serviciilor de salubritate este imperativă ambelor părți atât, prestatorului de servicii cât și consumatorului, or neîncheierea unui contract de prestări servicii și neacordarea serviciilor de salubritate afectează direct dreptul celorlalți membri ai comunității la un mediu sănătos.

Art. 25 din Legea respectivă prevede că, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sînt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator. Astfel, din prevederea legală citată reiese că serviciile publice de

gospodărie comunală se prestează, și respectiv se achită costul acestora, în baza contractelor încheiate cu consumatorii.

Într-adevăr, legea impune obligația încheierii unui contract de prestări de servicii ca generator de apariție a obligațiilor.

Mai mult ca atât, în acest sens, Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, la art. 25 alin. (5) statuează că, agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)-(4).

Alin. (2) - (4) al articolului respectiv stabilesc că, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sînt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator. Dacă suma datorată, inclusiv penalitățile, nu a fost achitată în termenul stabilit în contract, operatorul poate suspenda executarea contractului cu un preaviz de 5 zile lucrătoare. Reluarea furnizării/prestării serviciilor publice de gospodărie comunală se va face în termen de 3 zile lucrătoare de la data efectuării plății, iar cheltuielile aferente suspendării, respectiv reluării furnizării/prestării serviciului, vor fi suportate de consumator. Dacă după suspendarea contractului (sau după debranșare) consumatorul nu achită suma datorată, operatorul este în drept să acționeze consumatorul în judecată.

Respectiv, Legea națională în vederea executării obligației pozitive a statului, la un mediu sănătos, acordă dreptul prestatorului de a solicita contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în pofida faptului neîncheierii unui contract de prestări servicii. Prin urmare, condiția impusă de lege este prestarea efectivă a serviciilor publice de gospodărie comunală.

În acest sens, instanța de recurs reține că, după cum s-a menționat supra, serviciile de salubritate includ totalitatea activităților și lucrărilor de colectare, transportare, sortare, prelucrare, tratare, valorificare, neutralizare (incinerare) și depozitare a deșeurilor menajere, precum și măturatul, spălatul și stropitul străzilor, înverzirea lor, lucrărilor de dezinfecție, deratizare și ecarisaj. Consumatorul este obligat să achite pentru serviciile de salubritate conform facturii primite.

În conformitate cu pct. 15 și 17 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, plata pentru transportul deșeurilor menajere solide se calculează pentru o persoană și se percepe în baza normelor și tarifelor stabilite, conform conturilor (chitanțelor), prezentate de prestatorul de servicii, și contractelor încheiate în mod obligatoriu cu toți consumatorii, inclusiv cu proprietarii caselor individuale, cu proprietarii și locatarii încăperilor cu altă destinație decît cea de locuințe, anexate sau înglobate în/la blocurile locative, precum și a întreprinderilor amplasate pe teritoriul aflat în folosința gestionarului blocului locativ. Plata pentru transportul deșeurilor menajere lichide se efectuează pentru cantitatea transportată de

facto. Plățile pentru serviciile locative, comunale și necomunale se percep de la proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc conform contractelor, în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori gestionari sau prestatorii de servicii.

Având în vedere specificul serviciilor de salubritate, și anume, interesul general al comunității, ce constau în evacuarea deșeurilor menajere de pe teritoriul localității, se atestă că consumatorii nu pot invoca ca motiv de neachitare a acestui serviciu lipsa probelor de prestare a acestuia sau refuzul de a i se presta serviciul dat. Proprietarii sau locatarii - consumatori ai serviciilor comunale și necomunale, au dreptul la debranșarea locuințelor ce le aparțin sau le închiriază de la sistemele de asigurare cu servicii comunale și necomunale, însă potrivit art. 51 alin. (5) al Legii nr. 75 din 30.04.2015, se interzice debranșarea de la serviciile comunale și necomunale care constituie exigențele minimale pentru locuințe stabilite în funcție de localitate.

La exigențe minimale pentru locuințe se referă inclusiv, potrivit art. 4 din Legea respectivă, și evacuarea controlată a reziduurilor menajere. În mod normal, se prezumă că persoana produce deșeurii menajere pe teritoriul localității, iar noțiunea de salubritate întrunește totalitatea activităților și lucrărilor de colectare, transportare, sortare, prelucrare, tratare, valorificare, neutralizare (incinerare) și depozitare a deșeurilor menajere, precum și măturatul, spălatul și stropitul străzilor, înverzirea lor, lucrărilor de dezinfecție, deratizare și ecarisaj.

Subliniază Colegiul că, prevederile capitolului VI al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă nr. 191 din 19.02.2002, stabilesc modul de reducere a plăților în cazul nerespectării volumului, termenului, calității serviciilor prestate. Prestarea calitativă a serviciului public se prezumă până la proba contrarie. În cazul în care consumatorul contestă calitatea și volumul serviciului prestat, acesta poate să se adreseze administrației publice locale care a semnat contractul cu prestatorul, solicitând verificarea faptelor invocate și/sau Agenției de protecție a consumatorului, altor autorități împuternicite prin lege. Administrația publică locală și/sau Agenția protecției consumatorului vor putea verifica și confirma prin act eventualele neregularități ale serviciului prestat, care ar servi ulterior drept temei pentru recalcularea prețului tarifat al serviciului public pentru situația în cauză. Iar prestatorul va avea posibilitatea contestării actului în modul prevăzut de lege.

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului că instanțele inferioare, în motivarea respingerii pretențiilor, neîntemeiat au constatat că recurentul nu a prezentat probe suficiente care să confirme prestarea serviciilor de salubritate, or, în speță, consumatorul, nu a contestat volumul și calitatea serviciilor prestate, acestea fiind prezumate ca efectuate de facto și în volum deplin.

De asemenea, Colegiul menționează că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile (f.d. 34-verso) Cojocaru Gheorghe este proprietarul bunului imobil situat în XXXX, adică pe teritoriul de prestare a serviciilor de salubritate.

Astfel, având calitatea de consumator al serviciilor de salubritate, Cojocaru Gheorghe, are obligația imperativă de a achita pentru serviciile prestate.

Instanța de recurs relevă că, potrivit art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În conformitate cu art. 14 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate.

Așadar, prin decizia nr. 4/4 din 19 iunie 2008, Consiliul mun. Bălți a aprobat tarifele pentru serviciile de salubritate (f.d. 12).

La acest segment, art. 29 alin. (1) lit. i) din Legea privind administrația publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală. Respectiv, atribuțiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, aparține autorităților administrației publice locale.

Totodată, în baza Legii nr. 435 din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, Primăria în calitate de gestionar a dispus și investit ÎM „Terra Salubritate” SRL conform contractului nr. 2 din 21 septembrie 2012 în calitate de operator cu sarcina de a presta servicii de salubritate, ce constau în evacuarea deșeurilor menajere de pe teritoriul mun. Bălți, începând cu data de 1 noiembrie 2012 (f.d. 10-11).

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 10 lit. b) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, care stipulează că, serviciile publice de gospodărie comunală sînt furnizate/prestate de operatori specializați (întreprinderi municipale și individuale, societăți pe acțiuni, în comandită, societăți cu răspundere limitată, întreprinderi cu alte forme juridice de organizare), care pot fi agenți economici, indiferent de forma juridică de organizare.

Potrivit actului privind achitățile pentru serviciile de salubritate, cont personal XXXX a lui Cojocaru Gheorghe (f.d. 15), eliberat de ÎM „Terra Salubritate” SRL, soldul la 01 ianuarie 2014 a constituit – 653,20 lei, iar la 01 octombrie 2014 a constituit – 1 501,20 lei.

Relatează instanța de recurs că, după cum s-a specificat supra, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În conformitate cu art. 558 alin. (1) Cod civil, drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii.

Ca urmare, luând în considerație actul privind achitățile pentru serviciile de salubritate, cont personal XXX a lui Cojocaru Gheorghe (f.d. 15), eliberat de ÎM „Terra Salubritate” SRL, urmează de încasat de la Cojocaru Gheorghe în beneficiul ÎM „INCASO” SRL suma de 1 501,20 lei, compusă din plata pentru serviciile de salubritate până la data de 01 octombrie 2014.

În conformitate cu art. 619 alin. (1) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzii pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Art. 585 din Codul civil statuează că, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Potrivit cererii de chemare în judecată, ÎM „INCASO” SRL, a solicitat încasarea de la Cojocaru Gheorghe a dobânzii de întârziere în sumă de 166,26 lei, totodată Colegiul menționează că, conform calcului anexat la materialele dosarului de către reclamant, la cererea de apel (f.d. 109), și anume, pe perioada 02.10.2014 – 29.11.2016, suma dobânzii constituie 594,99 lei, sumă a dobânzii de întârziere în mărime de 594,99 lei reiterată și în cererea de recurs.

În acest context, instanța de recurs relevă că potrivit, art. 617 alin. (1) din Codul civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației. Punerea debitorului în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care el pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare ce mai este posibilă. Procedura punerii în întârziere nu este reglementată în mod special, de aceea poate rezulta din orice act, notificare, telegramă. Aceasta urmează a fi confirmată prin avizul de recepție din partea debitorului.

Prin urmare, Colegiul menționează că prin reclamația expediată la 17 octombrie 2014 de ÎM „INCASO” SRL către Cojocaru Gheorghe, societatea a informat despre cesiunea creanței și a solicitat achitarea datoriei totale de 2 028,22 lei, ce urma a fi achitată în termen de 15 zile (f.d. 28), dar totodată la materialele cauzei nu se regăsesc probe privind recepționarea acesteia de către Cojocaru Gheorghe.

La acest capitol, Colegiul remarcă că, ÎM „INCASO” SRL la 18 mai 2015 a expediat reclamația nr. 1431952399944 către Cojocaru Gheorghe, solicitând achitarea datoriei totale de 2 167,46 lei ce urma a fi achitată în termen de 5 zile (f.d. 59), dar totodată potrivit avizului de recepție (f.d. 30) reclamația a fost recepționată de Cojocaru Gheorghe la 20 iunie 2015.

În acest sens, Colegiul admite în parte solicitările ÎM „INCASO” SRL privind încasarea dobânzii de întârziere, și anume, a sumei de 440,06 lei, având în vedere faptul că, Cojocaru Gheorghe a fost pus în întârziere prin aducerea la cunoștință a datoriei și termenelor limită de rambursare începând cu data de 20 iunie 2015 (f.d. 30).

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 743 lei cu titlul de taxă de stat și 800 lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică, instanța relevă că, potrivit art. 94 alin. (1) din CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Potrivit ordinelor de plată nr.1140 din 08 iulie 2015, ÎM „INCASO” SRL a achitat taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 270 lei (f.d. 4), nr. 3307 din 21 octombrie 2016, ÎM „INCASO” SRL a achitat taxa de stat pentru judecarea cauzei în apel în mărime de 203 lei (f.d. 95) și nr. 840 din 14 februarie 2017, ÎM „INCASO” SRL a achitat taxa de stat pentru judecarea cauzei în recurs în mărime de 135 lei (f.d. 130).

Astfel, urmează de încasat de la Cojocaru Gheorghe în beneficiul ÎM „INCASO” SRL, suma totală efectiv achitată cu titlu de taxă de stat, în mărime de 608 lei.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de recurs relevă următoarele.

Conform actului de primire-predare a serviciilor asistență juridică prestate nr. 20150119 din 02 iulie 2015, total spre plată urma a fi achitată suma de 800 lei (f.d. 33), din care 200 lei pentru studierea materialelor, 500 lei pentru întocmirea cererii de chemare în judecată și 100 lei pentru autentificarea copiilor.

Prin ordinul nr. 1164 din 06 iulie 2015, ÎM „INCASO” SRL a achitat în contul avocatului Covaliov Natalia suma de 800 lei (f.d. 5).

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului, iar art. 96 alin. (1) CPC prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În sensul celor evidențiate, prezintă relevanță și jurisprudența CEDO care, investită fiind cu soluționarea pretențiilor la rambursarea cheltuielilor de judecată în care sunt cuprinse și onorariile avocațiale, a statuat că, acestea urmează a fi respectate numai în măsura în care constituie cheltuieli necesare care au fost în mod real făcute în limita unui quantum rezonabil.

Sub acest aspect, instanța de recurs relevă, că avocatul Covaliov Natalia nu a participat nici la o ședință de judecată, solicitând examinarea cauzei în lipsa acesteia, iar prin urmare, cenzurând quantumul cheltuielilor de judecată pe care trebuie să le suporte intimatul, a apreciat, raportat la complexitatea activității prestate de avocat că, suma de 200 lei este suficientă, avându-se în vedere și natura litigiului în care s-a prestat asistența juridică.

Respectiv, urmează de încasat de la Cojocaru Gheorghe în beneficiul ÎM „INCASO” SRL suma de 200 lei, cu titlul de cheltuieli de asistență juridică.

Având în vedere circumstanțele stabilite, precum și faptul că instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material și procedural aplicabile cazului și nu este

necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ÎM „INCASO” SRL, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii depusă de ÎM „INCASO” SRL împotriva lui Cojocaru Gheorghe cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017 și hotărârea Judecătorei Bălți din 27 septembrie 2016, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Cojocaru Gheorghe, privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Cojocaru Gheorghe, privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Cojocaru Gheorghe în beneficiul Întreprinderii Mixte „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată, datoria pentru serviciile prestate în mărime de 1 501,20 lei, cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în sumă de 608 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 200 lei, iar în total suma de 2 309,20 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadi

judecători

Luiza Gafton

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ion Druță